Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 27. junija 2013*

„Intelektualna in industrijska lastnina — Avtorska in sorodne pravice v informacijski družbi — Direktiva 2001/29/ES — Pravica reproduciranja — Pravično nadomestilo — Pojem ‚reprodukcije na papirju ali podobnem mediju, ki se pridobijo z uporabo katere koli fotografske tehnike ali na kak drug način s podobnim učinkom — Posledice neuporabe tehničnih ukrepov za preprečitev ali omejitev nedovoljenih dejanj — Posledice izrecnega ali implicitnega dovoljenja za kopiranje“

V združenih zadevah od C-457/11 do C-460/11,

katerih predmet so predlogi za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki jih je vložilo Bundesgerichtshof (Nemčija) z odločbami z dne 21. julija 2011, ki so prispele na Sodišče 5. septembra 2011, v postopkih

Verwertungsgesellschaft Wort (VG Wort)

proti

Kyocera, nekdanja Kyocera Mita Deutschland GmbH,

Epson Deutschland GmbH,

Xerox GmbH (C-457/11),

Canon Deutschland GmbH (C-458/11)

in

Fujitsu Technology Solutions GmbH (C-459/11),

Hewlett-Packard GmbH (C-460/11)

proti

Verwertungsgesellschaft Wort (VG Wort),

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi L. Bay Larsen, predsednik senata, J. Malenovský (poročevalec), U. Lõhmus, M. Safjan, sodniki, in A. Prechal, sodnica,

generalna pravobranilka: E. Sharpston,

* Jezik postopka: nemščina.

sodni tajnik: K. Malacek, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 22. oktobra 2012,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za Verwertungsgesellschaft Wort (VG Wort) U. Karpenstein, G. Schulze in R. Staats, odvetniki,

— za Fujitsu Technology Solutions GmbH C. Frank, odvetnik,

— za Hewlett-Packard GmbH G. Berrisch in A. Strowel, odvetnika,

— za Kyocera (nekdanja Kyocera Mita Deutschland GmbH), Epson Deutschland GmbH, Xerox GmbH in Canon Deutschland GmbH C. Lenz in T. Würtenberger, odvetnika,

— za nemško vlado T. Henze in J. Kemper, agenta,

— za češko vlado D. Hadroušek, agent,

— za špansko vlado N. Díaz Abad, agentka,

— za Irsko D. O'Hagan, agent,

— za litovsko vlado R. Mackevičienė in R. Vaišvilienė, agentki,

— za nizozemsko vlado B. Koopman, C. Wissels in M. Bulterman, agentke,

— za avstrijsko vlado A. Posch, agent,

— za poljsko vlado B. Majczyna, agent,

— za finsko vlado M. Pere, agentka,

— za vlado Združenega kraljestva L. Seeboruth, agent, skupaj s S. Malyniczem, barrister,

— za Evropsko komisijo J. Samnadda in F. Bulst, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 24. januarja 2013

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predloga za sprejetje predhodne odločbe se nanašata na razlago členov 5 in 6 Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 230).

2 Ta predloga sta bila vložena v okviru sporov med družbo Verwertungsgesellschaft Wort (VG Wort) na eni strani ter družbami Kyocera, nekdanjo Kyocera Mita Deutschland GmbH (v nadaljevanju: Kyocera), Epson Deutschland GmbH (v nadaljevanju: Epson) in Xerox GmbH (v nadaljevanju: Xerox) v zadevi C-457/11, v zadevi C-458/11 pa družbo Canon Deutschland GmbH na drugi strani, ter družbo Fujitsu Technology Solutions GmbH (v nadaljevanju: Fujitsu) v zadevi C-459/11 in družbo Hewlett Packard

GmbH v zadevi C-460/11 na eni strani ter družbo VG Wort na drugi strani glede plačila, ki naj bi ga ta podjetja morala plačati družbi VG Wort zaradi trženja tiskalnikov in/ali risalnikov ter osebnih računalnikov.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 V uvodnih izjavah 2, 5, 35, 36, 39 in 52 Direktive 2001/29 je navedeno:

„(2) Evropski svet, ki se je 24. in 25. junija 1994 sestal na Krfu, je poudaril potrebo po oblikovanju splošnega in prožnega pravnega okvira na ravni Skupnosti, ki bo omogočal razvoj informacijske družbe v Evropi. Ta med drugim zahteva obstoj notranjega trga za nove proizvode in storitve. Pomembna zakonodaja Skupnosti, ki bo omogočila takšen pravni okvir, je že sprejeta oziroma se sprejema. Avtorska in sorodne pravice igrajo pomembno vlogo v tem kontekstu, saj varujejo in spodbujajo razvoj ter trženje novih proizvodov in storitev ter oblikovanje in izkoriščanje njihove ustvarjalne vsebine.

[…]

(5) S tehnološkim razvojem so se možnosti za ustvarjanje, izdelavo in izkoriščanje povečale in postale bolj raznolike. Čeprav novi koncepti za varstvo intelektualne lastnine niso potrebni, je treba trenutno veljavno zakonodajo o avtorski in sorodnih pravicah prilagoditi in dopolniti, da bo ustrezala ekonomskim realnostim, kot so nove oblike izkoriščanja.

[…]

(35) V določenih primerih izjem ali omejitev naj imetniki pravic prejmejo pravično nadomestilo, ki jim bo ustrezno nadomestilo uporabo njihovih varovanih del ali predmetov sorodnih pravic. Pri določanju oblike, podrobne ureditve in možne ravni takšnega pravičnega nadomestila naj se upoštevajo posebne okoliščine vsakega primera. Pri ocenjevanju teh okoliščin bi lahko bil koristen kriterij potencialna škoda, ki jo zadevno dejanje povzroči imetnikom pravic. V primerih, ko so imetniki pravic že prejeli plačilo v kaki drugi obliki, na primer kot del licenčnine, jim ne pripada nobeno posebno ali ločeno plačilo. Stopnja pravičnega nadomestila naj polno upošteva stopnjo uporabe tehničnih zaščitnih ukrepov, ki jih predvideva ta direktiva. V določenih situacijah, ko je škoda imetnika pravic minimalna, plačilo ni potrebno.

(36) Države članice lahko predvidijo pravično nadomestilo za imetnike pravic tudi, kadar uporabljajo izbirne določbe o izjemah ali omejitvah, ki takšnega nadomestila ne zahtevajo.

[…]

(39) Ob uporabi izjem ali omejitev privatnega razmnoževanja naj države članice ustrezno upoštevajo tehnološki in gospodarski razvoj, še posebej v zvezi z digitalnim privatnim razmnoževanjem in sistemi nadomestil, kadar so na voljo dejanski ukrepi tehnične zaščite. Takšne izjeme ali omejitve naj ne ovirajo uporabe tehničnih ukrepov ali njihovega izvrševanja proti izognitvi.

[…]

(52) Pri izvajanju izjeme ali omejitve za privatno razmnoževanje v skladu s členom 5(2)(b) naj države članice prav tako spodbujajo uporabo prostovoljnih ukrepov, ki so namenjeni doseganju ciljev takšnih izjem ali omejitev. Če v primernem časovnem obdobju niso bili sprejeti nobeni

prostovoljni ukrepi, ki bi omogočili reproduciranje za privatno uporabo, lahko države članice sprejmejo ukrepe, ki omogočijo upravičencem, da uživajo izjemo ali omejitev. Prostovoljni ukrepi, ki jih sprejmejo imetniki pravic, vključno z dogovori med imetniki pravic in drugimi zadevnimi strankami, imetnikom pravic ne preprečujejo uporabe tehničnih ukrepov, ki so v skladu z izjemami ali omejitvami glede privatnega razmnoževanja v nacionalni zakonodaji v skladu s členom 5(2)(b), ob upoštevanju pogojev pravičnega nadomestila po tej določbi in možnega razlikovanja med različnimi pogoji uporabe v skladu s členom 5(5), na primer nadzor števila reprodukcij. Za preprečevanje zlorabe takšnih ukrepov naj vsak tehnični ukrep, ki se uporabi za njihovo izvajanje, uživa pravno varstvo.“

4 Člen 2 Direktive 2001/29 določa:

„Države članice predvidijo za spodaj naštete izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo, neposredno ali posredno, začasno ali stalno, reproduciranje na vsak način in v vsaki obliki, v celoti ali deloma:

(a) avtorjem za njihova dela;

(b) izvajalcem za posnetke njihovih nastopov;

(c) proizvajalcem fonogramov za njihove fonograme;

(d) producentom prvega posnetka filmov za izvirnik in primerke njihovih filmov;

(e) RTV organizacijam za posnetke njihovih oddaj ne glede na to, ali oddajajo po žici ali po radijskih valovih, vključno s kablom ali satelitom.“

5 Člen 5(2) te direktive določa:

„Države članice lahko predvidijo izjeme in omejitve pravice reproduciranja iz člena 2 v naslednjih primerih:

(a) v zvezi z reprodukcijami na papirju ali podobnem mediju, ki se pridobijo z uporabo katere koli fotografske tehnike ali na kak drug način s podobnim učinkom, z izjemo grafičnih izdaj glasbenega dela, ob pogoju, da imetniki pravic dobijo pravično nadomestilo;

(b) v zvezi z reprodukcijami v katerem koli mediju, ki jih izdela fizična oseba za privatno uporabo in v namene, ki niso niti posredno niti neposredno komercialni, ob pogoju, da imetniki pravic prejmejo pravično nadomestilo, pri katerem se upošteva uporaba ali neuporaba tehničnih ukrepov po členu 6 na zadevnem delu ali predmetu;

(c) v zvezi s posebnimi dejanji reproduciranja, ki jih izvedejo javno dostopne knjižnice, izobraževalne ustanove, muzeji ali arhivi in ki niso storjena zaradi neposredne ali posredne ekonomske ali komercialne koristi;

[…]“

6 Člen 5(3) navedene direktive določa:

„Države članice lahko predvidijo izjeme in omejitve pravic iz členov 2 in 3 v naslednjih primerih:

(a) uporaba izključno v namen ilustracije pri pouku ali znanstvenem raziskovanju, kadar se navede vir vključno z avtorjevim imenom, razen če se to izkaže za nemogoče, in v obsegu, ki ga opravičuje nekomercialni namen, ki naj se doseže;

[…]

(n) uporaba s priobčitvijo ali dajanjem na voljo javnosti del ali predmetov sorodnih pravic, ki niso urejeni s prodajnimi ali licenčnimi pogoji, navedenimi v njihovih zbirkah, v namen raziskave ali zasebnega študija posameznim pripadnikom javnosti po temu namenjenih terminalih, ki se nahajajo v prostorih, navedenih v odstavku 2(c);

[…]“

7 Člen 5(5) te direktive določa:

„Izjeme in omejitve iz odstavkov 1, 2, 3 in 4 naj se uporabijo le v določenih posebnih primerih, ki niso v nasprotju z normalnim izkoriščanjem dela ali drugega predmeta in ne vplivajo pretirano na legitimne interese imetnika pravic.“

8 Člen 6 Direktive 2001/29 določa:

„1. Države članice predvidijo ustrezno pravno varstvo proti izognitvi katerim koli tehničnim ukrepom, ki jih zadevna oseba izvaja v vednosti, da si prizadeva za ta cilj, oziroma ob verjetnosti, da ve, da si prizadeva za ta cilj.

[…]

3. Za namene te direktive izraz ‚tehnični ukrepi‘ pomeni vsakršno tehnologijo, napravo ali komponento, ki je ob običajnem obratovanju namenjena preprečevanju ali oviranju dejanj v zvezi z deli in predmeti sorodnih pravic, ki jih ni dovolil imetnik pravic avtorske ali katere koli sorodne pravice, predvidene v zakonu, oziroma pravice *sui generis*, ki jo predvideva poglavje III Direktive 96/9/ES. Tehnični ukrepi se štejejo za ‚dejanske‘, kadar uporabo varovanega dela ali predmeta sorodnih pravic nadzorujejo imetniki pravic z uporabo nadzorovanega dostopa ali zaščitnega postopka, na primer šifriranja, kodiranja ali druge transformacije dela oziroma predmeta sorodnih pravic ali mehanizma za nadzor razmnoževanja, ki doseže cilj zaščite.

4. Ne glede na pravno varstvo, ki ga predvideva odstavek 1, v odsotnosti prostovoljnih ukrepov, ki jih sprejmejo imetniki pravic, vključno z dogovori med imetniki pravic in drugimi zadevnimi strankami, države članice sprejmejo primerne ukrepe za zagotovitev, da imetniki pravic omogočijo upravičencu do izjeme ali omejitve, predvidene v nacionalnem zakonu v skladu s členom 5(2)(a), (2)(c), (2)(d), (2)(e), (3)(a), (3)(b) ali (3)(e), sredstva za uživanje takšne izjeme ali omejitve v obsegu, nujnem za uživanje takšne izjeme ali omejitve, in kjer ima ta upravičenec zakonit dostop do zadevnega varovanega dela ali predmeta.

[…]“

9 Člen 10 Direktive 2001/29, naslovljen „Časovna uporaba“, določa:

„1. Določbe te direktive se uporabljajo pri vseh delih in predmetih sorodnih pravic, ki jih navaja ta direktiva, ki so z 22. decembrom varovani z zakonodajo držav članic na področju avtorske in sorodnih pravic ali ki ustrezajo kriterijem za varstvo po določbah te direktive oziroma določbah iz člena 1(2).

2. Ta direktiva se uporablja brez vpliva na katera koli sklenjena dejanja in pridobljene pravice pred 22. decembrom 2002.“

10 Člen 13(1), prvi pododstavek, te direktive določa

„Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, do 22. decembra 2002. O tem takoj obvestijo Komisijo.“

Nemška ureditev

11 Člen 53 zakona o avtorski pravici in sorodnih pravicah (Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte, Urheberrechtsgesetz) z dne 9. septembra 1965 (BGBl. I, str. 1273), kakor je bil spremenjen s členom 1 zakona z dne 10. septembra 2003 (BGBl. I, str. 1774, v nadaljevanju: UrhG), določa:„Reproduciranje za privatno uporabo in za druge osebne uporabe

(1) Izdelava posameznih kopij dela, ki jo opravi fizična oseba na katerem koli mediju za privatno uporabo, je dovoljena, če se kopije neposredno in posredno ne uporabljajo za komercialni namen in niso izdelane na podlagi primerka, izdelanega na očitno nezakonit način. Za osebo, pooblaščeno za kopiranje, lahko kopije izdela tretja oseba, če to opravi brezplačno ali če so kopije izdelane na papirju ali podobnem mediju s katerim koli fotomehanskim ali drugim postopkom, ki ima podobne učinke.

(2) Dovoljeno je izdelati posamezne kopije ali naročiti izdelavo posameznih kopij dela:

1. za osebno znanstveno uporabo, če in kolikor je izdelava kopij za to potrebna;

2. za vključitev v osebni arhiv, če in kolikor je izdelava kopij za to potrebna in če je vir za izdelavo kopij osebni izdelek;

3. za osebno informiranje o aktualnih zadevah, kadar gre za radiodifuzno predvajano delo;

4. za kakršno koli osebno uporabo:

   (a) če gre za kratke odlomke objavljenega dela ali posamezne članke, objavljene v časopisih in revijah;

   (b) če gre za delo, ki je razprodano že vsaj dve leti.

Te določbe se za primer iz prvega stavka, št. 2, uporabijo le, če je poleg tega

1. kopija izdelana na papirju ali podobnem mediju s katerim koli fotomehanskim ali drugim postopkom, ki ima podobne učinke, ali

2. če je uporaba izključno analogna ali

3. če nameni arhivov niso neposredno ali posredno pridobitni ali gospodarski.

Te določbe se za primer iz prvega stavka, št. 3 in št. 4, uporabijo le, če je izpolnjen tudi eden od pogojev iz drugega stavka, št. 1 ali št. 2.

(3) Dovoljeno je izdelati kopije ali naročiti izdelavo kopij majhnih delov dela, manj obsežnih del ali posameznih člankov, ki so bili objavljeni v časopisih ali revijah ali dani na voljo javnosti, če so te kopije namenjene za osebno uporabo:

1. pri šolskem pouku v nekomercialnih izobraževalnih ustanovah in ustanovah za nadaljevalno izobraževanje ter v ustanovah za poklicno usposabljanje v obsegu, potrebnem za šolski razred, ali

2. pri državnih izpitih in izpitih v šolah, visokošolskih ustanovah, nekomercialnih izobraževalnih ustanovah in ustanovah za nadaljevalno izobraževanje ter pri poklicnem usposabljanju v zahtevanem obsegu, če in kolikor je izdelava kopij za to potrebna.

(4) Reproduciranje

(a) grafičnih posnetkov glasbenih del;

(b) knjige ali revije, če gre za bolj ali manj popolno reprodukcijo,

če ne gre za ročni prepis dela, je dovoljeno le s privolitvijo imetnika pravic ali pod pogoji iz odstavka 2, št. 2, ali za osebno uporabo, če gre za delo, ki je razprodano že vsaj dve leti.

(5) Odstavki 1, 2, št. od 2 do 4, in 3, št. 2, se ne uporabljajo za podatkovne baze, katerih elementi so posamično dostopni prek elektronskih sredstev.

Odstavka 2, št. 1, in 3, št. 1, se uporabljata za te podatkovne baze, če uporaba za znanstvene in izobraževalne namene nima pridobitnega namena.

(6) Kopij ni mogoče niti razširjati niti priobčiti javnosti. Dovoljena pa je izposoja zakonito izdelanih kopij časopisov in razprodanih del ter primerkov, v katerih so bili manjši poškodovani ali izgubljeni deli nadomeščeni s kopijami.

(7) Snemanje javnih predavanj, predstav ali predstavitev del na vizualnem ali zvočnem mediju, izvedba načrtov in osnutkov umetniških del ter izdelava kopije arhitekturnega dela so dovoljene le s soglasjem imetnika pravic.“

12 Člen 54a UrhG določa:„Obveznost plačila za kakršno koli razmnoževanje s fotokopiranjem

(1) Če je zaradi narave dela mogoče pričakovati, da se bo v skladu z določbami člena 53, od (1) do (3), reproduciralo s fotokopiranjem primerka ali s postopkom s podobnimi učinki, ima avtor dela pravico zahtevati od izdelovalca naprav, namenjenih za izdelavo takih kopij, pravično plačilo kot nadomestilo za možnost izdelave takih kopij, ki izvira iz prodaje ali kakršne koli druge oblike trženja teh naprav. Poleg izdelovalca je solidarno odgovoren, kdor koli komercialno uvaža ali ponovno uvaža naprave na ozemlje uporabe tega zakona ali jih trži. Trgovec ni odgovoren za plačilo, če kupi manj kot 20 naprav na koledarsko polletje.

(2) Če se tovrstne naprave uporabljajo v šolah, visokošolskih ustanovah in ustanovah za poklicno usposabljanje ter drugih izobraževalnih ustanovah in ustanovah za nadaljevalno izobraževanje (izobraževalne ustanove), raziskovalnih inštitutih, javnih knjižnicah ali ustanovah, ki dajejo naprave na voljo za izdelavo plačljivih kopij, ima avtor prav tako pravico zahtevati pravično plačilo od upravljavca naprave.

(3) Smiselno se uporabi člen 54(2).“

13 V skladu s členom 54d UrhG in prilogo k temu zakonu se plačilo za naprave, dolgovano na podlagi člena 54a(1) UrhG, določi v znesku med 38,35 EUR in 613,56 EUR glede na število kopij, ki jih je mogoče izdelati v minuti, in glede na možnost izdelave barvnih kopij. Mogoče se je dogovoriti za druge zneske.

Spori o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

Zadeva C-457/11

14 Družba VG Wort je pooblaščena kolektivna organizacija za upravljanje avtorskih pravic. Ima izključno pooblastilo za zastopanje avtorjev in založnikov književnih del v Nemčiji. Zato ima pravico v imenu avtorjev zahtevati plačilo, ki ga morajo plačati izdelovalci, uvozniki in distributerji naprav iz člena 54a(1) UrhG.

15 Družba VG Wort je v lastnem imenu in za račun druge kolektivne organizacije za varstvo pravic uporabe raznovrstnih grafičnih del, in sicer družbe VG Bild-Kunst, zahtevala informacije, prvič, glede vrste tiskalnikov, ki se prodajajo ali drugače dajejo na trg od 1. januarja 2001, in zadevnih količin ter drugič, glede zmogljivosti teh naprav in virov njihove nabave v Nemčiji. Poleg tega je družba VG Wort predlagala, naj se ugotovi, da ji morajo družbe Kyocera, Epson in Xerox nakazati plačilo v obliki pristojbine, ki se obračuna na osebne računalnike, tiskalnike in/ali risalnike, ki so se v Nemčiji tržili od 1. januarja 2001 do 31. decembra 2007. Zahtevani zneski temeljijo na tarifi, določeni s soglasjem družbe VG Bild-Kunst in objavljeni v *Bundesanzeiger* (uradno glasilo zvezne vlade).

16 Landgericht Düsseldorf je v celoti ugodilo tej zahtevi za informacije in v veliki meri ugotovilo, da morajo družbe Kyocera, Epson in Xerox družbi VG Wort plačati nadomestilo. Na podlagi pritožbe družb Kyocera, Epson in Xerox je pritožbeno sodišče razveljavilo prvostopenjsko sodbo. Bundesgerichtshof je s sklicevanjem na sodbo z dne 6. decembra 2007 s sklepom zavrglo zahtevo za revizijo, ki jo je vložila družba VG Wort.

17 Bundesverfassungsgericht je razveljavilo odločbo Bundesgerichtshof in zadevo vrnilo v odločanje temu sodišču.

18 V okviru novega postopka z revizijo je družba VG Wort predlagala, naj se potrdi prvostopenjska sodba. Tožene stranke so predlagale zavrnitev zahteve za revizijo.

19 Bundesgerichtshof je menilo, da je odločitev o tem pravnem sredstvu odvisna od razlage Direktive 2001/29, zato je prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali je treba pri razlagi nacionalnega prava Direktivo 2001/29 upoštevati že za dogodke, ki so nastali po 22. juniju 2001, se pravi po tem, ko je ta direktiva začela veljati, toda preden se je začela uporabljati, to je 22. decembra 2002?

2. Ali gre pri reprodukcijah z uporabo tiskalnikov za reprodukcije, ki se pridobijo z uporabo katere koli fotografske tehnike ali na kak drug način s podobnim učinkom v smislu člena 5(2)(a) Direktive 2001/29?

3. Če je odgovor na drugo vprašanje pritrdilen: ali so lahko ob upoštevanju temeljne pravice do enakega obravnavanja iz člena 20 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah [(v nadaljevanju: Listina)] zahteve Direktive 2001/29 v zvezi s pravičnim nadomestilom za izjeme ali omejitve glede pravice do reprodukcije v skladu s členom 5(2) in (3) te direktive izpolnjene tudi, če zavezanci za plačilo pravičnega nadomestila niso proizvajalci, uvozniki in distributerji tiskalnika, ampak proizvajalci, uvozniki in distributerji ene ali več drugih naprav iz skupine naprav, ki omogoča izdelavo ustreznih reprodukcij?

4. Ali pogoja pravičnega nadomestila v smislu člena 5(2)(b) Direktive 2001/29 ni mogoče uveljavljati že zaradi možnosti uporabe tehničnih ukrepov v skladu s členom 6 te direktive?

5. Ali pogoja (člen 5(2)(a) in (b) Direktive 2001/29) in možnosti (uvodna izjava 36 te direktive) pravičnega nadomestila ni mogoče uveljavljati, če so imetniki pravic izrecno ali konkludentno soglašali z reprodukcijo svojih del?“

Zadeve od C-458/11 do C-460/11

20 Dejansko stanje in razvoj pravnih okoliščin v zadevah od C-458/11 do C-460/11 sta v bistvu enaka tistima v zadevi C-457/11.

21 V zadevah C-457/11 in C-458/11 so predložena vprašanja enaka. V zadevi C-460/11 so predložena vprašanja enaka prvim trem vprašanjem, predloženim v zadevi C-457/11. V zadevah C-457/11 in C-459/11 je prvo, četrto in peto vprašanje enako. V zadevi C-459/11 pa je drugo in tretje vprašanje različno kot v zadevi C-457/11 v delu, v katerem se ti vprašanji ne nanašata na tiskalnike, temveč na računalnike.

22 V zadevi C-459/11 je drugo in tretje vprašanje:

„2. Ali gre pri reprodukcijah z uporabo osebnih računalnikov za reprodukcije, ki se pridobijo z uporabo katere koli fotografske tehnike ali na kak drug način s podobnim učinkom v smislu člena 5(2)(a) Direktive 2001/29?

3. Če je odgovor na drugo vprašanje pritrdilen: ali so lahko ob upoštevanju temeljne pravice do enakega obravnavanja iz člena 20 Listine […] zahteve Direktive 2001/29 v zvezi s pravičnim nadomestilom za izjeme ali omejitve glede pravice do reprodukcije v skladu s členom 5(2) in (3) te direktive izpolnjene tudi, če zavezanci za plačilo pravičnega nadomestila niso proizvajalci, uvozniki in distributerji računalnikov, ampak proizvajalci, uvozniki in trgovci ene ali več drugih naprav iz skupine naprav, ki omogoča izdelavo ustreznih reprodukcij?“

23 Zadeve od C-457/11 do C-460/11so bile s sklepom predsednika Sodišča z dne 6. oktobra 2011 združene za pisni in ustni postopek ter izdajo sodbe.

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

24 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali v obdobju od 22. junija 2001, dne začetka veljavnosti te direktive, do 22. decembra 2002, dne izteka roka za njen prenos, za dejanja uporabe del in drugih predmetov sorodnih pravic velja Direktiva 2001/29.

25 V skladu z ustaljeno sodno prakso morajo nacionalna sodišča pri uporabi notranjega prava to pravo razlagati, kolikor je mogoče, ob upoštevanju besedila in namena zadevne direktive, da bi se dosegla v njej določen rezultat in skladnost s členom 288, tretji odstavek, ES. Ta obveznost skladne razlage nacionalnega prava je namreč neločljivo povezana s sistemom Pogodbe DEU, ker nacionalnim sodiščem omogoča, da v okviru svoje pristojnosti zagotovijo polni učinek prava Unije, kadar odločajo o sporih, ki so jim predloženi (sodba z dne 24. januarja 2012 v zadevi Dominguez, C-282/10, točka 24 in navedena sodna praksa).

26 Splošna obveznost nacionalnih sodišč, da notranje pravo razlagajo v skladu z direktivo, obstaja šele po izteku roka za njen prenos (glej v tem smislu sodbo z dne 4. julija 2006 v zadevi Adeneler in drugi, C-212/04, ZOdl., str. I-6057, točka 115).

27 Glede, natančneje, Direktive 2001/29 je iz njenega člena 10(2) razvidno, da se ta direktiva uporablja brez vpliva na katera koli sklenjena dejanja in pridobljene pravice pred 22. decembrom 2002.

28 Kot je razvidno iz nastanka navedenega člena 10(2) in zlasti iz prvotnega predloga Komisije z dne 10. decembra 1997 (COM(97) 628), na podlagi katerega je bila sprejeta Direktiva 2001/29, varstvo navedenih del temelji na „splošn[em] načel[u], ki zagotavlja, da Direktiva nima retroaktivnega učinka in da ne vpliva na dejanja izkoriščanja varovanih del in predmeta sorodnih pravic, ki so nastala pred datumom, na katerega je treba prenesti Direktivo“.

29 Glede na zgoraj navedeno je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da v obdobju od 22. junija 2001, dne začetka veljavnosti Direktive 2001/29, do 22. decembra 2002, dne izteka roka za njen prenos, za dejanja uporabe del in drugih predmetov sorodnih pravic ne velja navedena direktiva.

Peto vprašanje

30 Predložitveno sodišče s petim vprašanjem, ki ga je treba obravnavati na drugem mestu, v bistvu sprašuje, ali to, da je imetnik pravic izrecno ali implicitno dovolil reproduciranje svojega dela ali drugega predmeta sorodnih pravic, vpliva na pravično nadomestilo, ki je kot obvezno ali fakultativno določeno z upoštevnimi določbami Direktive 2001/29, in ali lahko zaradi takega dovoljenja, odvisno od primera, ni mogoče uveljavljati navedenega nadomestila.

31 Glede tega je treba najprej ugotoviti, da je Sodišče glede, natančneje, izjeme privatnega razmnoževanja že razsodilo, da je namen pravičnega nadomestila avtorjem nadomestiti škodo, nastalo zaradi privatnega razmnoževanja njihovih zaščitenih del brez njihovega dovoljenja, tako da je treba to nadomestilo šteti za protidajatev za škodo, ki je avtorjem nastala zaradi takega razmnoževanja, ki ga niso dovolili (glej v tem smislu sodbo z dne 21. oktobra 2010 v zadevi Padawan, C-467/08, ZOdl., str. I-10055, točki 39 in 40).

32 Ta sodna praksa je upoštevna tudi glede drugih določb člena 5 Direktive 2001/29.

33 V tem členu 5 je zakonodajalec Unije celo v njegovem naslovu razlikoval izjeme in omejitve izključne pravice imetnikov pravic, da dovolijo ali prepovedo reproduciranje njihovih del in drugih predmetov sorodnih pravic.

34 Ta izključna pravica je tako lahko, odvisno od okoliščin, bodisi popolnoma izključena na podlagi izjeme bodisi zgolj omejena. Ni izključeno, da lahko taka omejitev glede na različne posamezne položaje, na katere se nanaša, zajema deloma izključitev, omejitev ali celo ohranitev navedene pravice.

35 To razlikovanje, izraženo na zakonodajni ravni, je treba torej uresničevati.

36 Poudariti je treba tudi, da se lahko države članice v skladu s členom 5(2) in (3) Direktive 2001/29 odločijo, da bodo v svojem notranjem pravu uvedle izjeme ali omejitve izključne pravice reproduciranja. Če država članica ne uporabi te možnosti, imetniki pravic v tej državi ohranijo izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo reproduciranje svojih del in drugih predmetov sorodnih pravic.

37 Če se je država članica na podlagi določbe člena 5(2) ali (3) Direktive 2001/29 odločila, da bo v okviru materialnega področja uporabe te določbe izključila vsakršno pravico imetnikov pravic, da dovolijo reproduciranje njihovih del in drugih predmetov sorodnih pravic, je morebitno dovoljenje teh imetnikov pravic po pravu navedene države brez pravnih učinkov. Tovrstno dovoljenje zato nikakor ne vpliva na škodo, ki nastane imetnikom pravic zaradi uvedbe ukrepa, s katerim se posega v zadevno pravico, in torej nikakor ne more vplivati na pravično nadomestilo, ne glede na to, ali je to nadomestilo v skladu z določbo te direktive, ki se uporabi, določeno kot obvezno ali fakultativno.

38 Če pa se je država članica odločila, da ne bo popolnoma izključila te pravice imetnikov pravic, da dovolijo reproduciranje njihovih del in drugih predmetov sorodnih pravic, temveč bo uvedla zgolj omejitev take pravice, je treba ugotoviti, ali je nacionalni zakonodajalec v obravnavanem primeru želel ohraniti pravico reproduciranja, ki jo imajo avtorji.

39 Če se je v obravnavanem primeru ta pravica reproduciranja ohranila, ni mogoče uporabiti določb o pravičnem nadomestilu, saj omejitev, ki jo določa nacionalni zakonodajalec, ne dovoljuje reproduciranja brez dovoljenja avtorjev in torej ne povzroča take škode, za katero pravično nadomestilo pomeni protidajatev. Nasprotno, če se v obravnavane primeru pravica reproduciranja ni ohranila, dovoljenje nikakor ne vpliva na škodo, povzročeno avtorjem, in zato ne more nikakor vplivati na pravično nadomestilo.

40 Glede na zgoraj navedeno je treba na peto vprašanje odgovoriti, da v okviru izjeme ali omejitve, določene v členu 5(2) ali (3) Direktive 2001/29, morebitno dejanje, s katerim je imetnik pravic dovolil reproduciranje svojega dela ali drugega predmeta sorodnih pravic, nikakor ne vpliva na pravično nadomestilo, ne glede na to, ali je to nadomestilo v skladu z določbo te direktive, ki se uporabi, določeno kot obvezno ali fakultativno.

Četrto vprašanje

41 Predložitveno sodišče s četrtim vprašanjem, ki ga je treba obravnavati na tretjem mestu, v bistvu sprašuje, ali možnost uporabe tehničnih ukrepov iz člena 6 Direktive 2001/29 lahko povzroči to, da ni mogoče uveljavljati pogoja pravičnega nadomestila iz člena 5(2)(b) te direktive.

Dopustnost

42 Družba Fujitsu je, na da bi izrecno vložila ugovor nedopustnosti, izrazila dvome glede upoštevnosti četrtega vprašanja za rešitev spora o glavni stvari.

43 Družba Fujitsu v svojih stališčih v bistvu trdi, da se člen 5(2)(b) Direktive 2001/29 ne uporablja za postopke v glavni stvari, saj naj bi se nanašal samo na reprodukcije avdio, vizualnega in avdiovizualnega gradiva za privatno uporabo, na pa tudi na kopije besedil in nepremičnih slik na računalniku.

44 V zvezi s tem je treba spomniti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso za vprašanja v zvezi z razlago prava Unije, ki jih nacionalno sodišče predloži v pravnem in dejanskem okviru, ki ga je pristojno opredeliti samo in katerega pravilnosti Sodišče ne preizkuša, velja domneva upoštevnosti. Sodišče lahko zavrne odločanje na podlagi predloga za sprejetje predhodne odločbe, ki ga vloži nacionalno sodišče, le če je očitno, da zahtevana razlaga prava Unije nima nikakršne zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora o glavni stvari, če gre za hipotetičen problem ali če Sodišče nima na voljo potrebnih dejanskih in pravnih elementov, da bi lahko koristno odgovorilo na postavljena vprašanja (sodbi z dne 12. oktobra 2010 v zadevi Rosenbladt, C-45/09, ZOdl., str. I-9391, točka 33, in z dne 18. aprila 2013 v zadevi L, C-463/11, točka 28).

45 Ni pa očitno razvidno, da razlaga člena 5(2)(b) Direktive 2001/29, za katero je zaprosilo predložitveno sodišče, ne bi imela nobene zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora o glavni stvari oziroma da bi se nanašala na hipotetičen problem.

46 Poleg tega se ugovor družbe Fujitsu v zvezi s tem, da se ta določba ne uporablja za postopke v glavni stvari, ne nanaša na dopustnost, temveč na vsebino četrtega vprašanja.

47 V teh okoliščinah je treba četrto vprašanje za predhodno odločanje šteti za dopustno.

Vsebinska presoja

48 Kot je razvidno iz člena 5(2)(b) Direktive 2001/29, lahko države članice v notranjem pravu predvidijo izjemo privatnega razmnoževanja, toda ob pogoju, da imetniki pravic prejmejo pravično nadomestilo, pri katerem se upošteva uporaba ali neuporaba tehničnih ukrepov po členu 6 na zadevnem delu ali predmetu.

49 Glede tega je treba najprej opozoriti, da je namen pravičnega nadomestila, kot je razvidno iz točke 31 te sodbe, avtorjem nadomestiti škodo, ki jim nastane zaradi uvedbe izjeme privatnega razmnoževanja in posledične uporabe njihovih zaščitenih del brez njihovega dovoljenja.

50 Poleg tega je treba v smislu člena 6(3) Direktive 2001/29 izraz „tehnični ukrepi“ razlagati kot vsakršno tehnologijo, napravo ali komponento, ki je ob običajnem obratovanju namenjena preprečevanju ali oviranju dejanj v zvezi z deli in predmeti sorodnih pravic, ki jih ni dovolil imetnik avtorske ali katere koli sorodne pravice.

51 Iz tega je razvidno, da so „tehnični ukrepi“, na katere se sklicuje v besedilu člena 5(2)(b) Direktive 2001/29, tehnologije, naprava ali komponenta, namenjena omejevanju dejanj, ki jih imetniki pravic niso dovolili, torej zagotavljanju pravilne uporabe te določbe, ki pomeni omejitev avtorske in sorodnih pravic, ter tako preprečevanju dejanj, pri katerih se ne bi spoštovali strogi pogoji, ki jih ta določba nalaga.

52 Države članice, in ne imetniki pravic, pa določijo izjemo privatnega razmnoževanja in za opravljanje takega razmnoževanja dovolijo uporabo del in drugih predmetov sorodnih pravic.

53 Država članica, ki je z uvedbo te izjeme dovolila izdelavo privatnih kopij, je zato pristojna za zagotovitev pravilne uporabe navedene izjeme in s tem omejevanje dejanj, ki jih imetniki pravic niso dovolili.

54 Iz tega je razvidno, da to, da neka država članica ni zagotovila pravilne uporabe izjeme privatnega razmnoževanja, nikakor ne more povzročiti tega, da ne bi bilo mogoče uveljavljati pravičnega nadomestila, ki ga je treba plačati imetnikom pravic, ki jim poleg tega lahko nastane dodatna škoda prav zaradi take opustitve navedene države članice.

55 Poleg tega je treba poudariti, da je iz uvodne izjave 52 Direktive 2001/29 razvidno, da imajo imetniki pravic možnost uporabe tehničnih ukrepov, ki se uporabijo prostovoljno, so v skladu z izjemo privatnega razmnoževanja in omogočajo uresničevanje cilja te izjeme. Take tehnične ukrepe morajo države članice spodbujati.

56 Tako je treba med tehnične ukrepe, ki jih lahko imetniki pravic sprejmejo, šteti tehnologije, naprave ali komponente, ki lahko zagotavljajo uresničevanje cilja izjeme privatnega razmnoževanja in preprečujejo ali omejujejo reproduciranje, ki ga države članice v okviru te izjeme niso dovolile.

57 Zaradi prostovoljnosti uporabe teh tehničnih ukrepov njihova neuporaba ne more povzročiti tega, da ne bi bilo mogoče uveljavljati pravičnega nadomestila, čeprav taka možnost obstaja.

58 Lahko pa zadevna država članica določi, da je konkretna višina nadomestila, ki ga je treba plačati imetnikom pravic, odvisna od tega, ali se uporabijo tovrstni tehnični ukrepi, tako da bi se ti imetniki pravic dejansko spodbujali k njihovemu sprejetju in s tem k prostovoljni in pravilni uporabi izjeme privatnega razmnoževanja.

59 Glede na zgoraj navedeno je treba na četrto vprašanje odgovoriti, da možnost uporabe tehničnih ukrepov iz člena 6 Direktive 2001/29 ne more povzročiti tega, da ne bi bilo mogoče uveljavljati pogoja pravičnega nadomestila iz člena 5(2)(b) te direktive.

Drugo in tretje vprašanje

60 Predložitveno sodišče z drugim in tretjim vprašanjem, ki ju je treba proučiti nazadnje in skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba besedno zvezo „reprodukcija na papirju ali podobnem mediju, ki se pridobi z uporabo katere koli fotografske tehnike ali na kak drug način s podobnim učinkom“ v smislu člena 5(2)(a) Direktive 2001/29 razlagati tako, da zajema reprodukcije, izdelane s tiskalnikom ali osebnim računalnikom, zlasti kadar sta ti napravi med seboj povezani, in katero osebo je treba v tem primeru šteti za dolžnika, ki mora plačati pravično nadomestilo v skladu s to določbo.

61 Prvič, opozoriti je treba, da člen 2 Direktive 2001/29 določa, da države članice načeloma avtorjem in imetnikom sorodnih pravic podelijo izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo, neposredno ali posredno, začasno ali stalno, reproduciranje njihovih del in drugih predmetov sorodnih pravic na vsak način in v vsaki obliki, v celoti ali deloma.

62 Vendar lahko v skladu s členom 5(2)(a) te direktive države članice predvidijo izjemo ali omejitev izključne pravice reproduciranja, ki jo ima avtor ali imetnik sorodnih pravic na svojem delu ali predmetu sorodnih pravic, v zvezi z reprodukcijami na papirju ali podobnem mediju, ki se pridobijo z uporabo katere koli fotografske tehnike ali na kak drug način s podobnim učinkom, z izjemo grafičnih izdaj glasbenega dela, ob pogoju, da imetniki pravic dobijo pravično nadomestilo (v nadaljevanju: izjema reproduciranja na papir ali podoben medij).

63 Najprej je treba poudariti, da iz ničesar v spisu ni razvidno, da je vprašanje, kakšna mora biti, odvisno od primera, narava izvirnika, ki se reproducira, upoštevno za rešitev sporov o glavni stvari. Zato o tem ni treba odločati.

64 Kot je razvidno iz besedila člena 5(2)(a) Direktive 2001/29, ta člen razlikuje med mediji za reproduciranje, in sicer papirjem ali podobnim medijem, ki se uporabi za to reproduciranje, in sicer z uporabo katere koli fotografske tehnike ali na kak drug način s podobnim učinkom.

65 Najprej je glede medija, materialnega elementa, na katerem je reprodukcija zadevnega dela ali predmeta sorodnih pravic, v besedilu člena 5(2)(a) Direktive 2001/29 izrecno omenjen papir, s katerim se v besedilu na splošno povezuje neki drugi nosilec, ki mora imeti podobne lastnosti, torej primerljive in enakovredne lastnostim papirja.

66 Iz tega je razvidno, da na področje uporabe izjeme iz te določbe ne spadajo mediji, ki nimajo lastnosti, ki bi bile primerljive in enakovredne lastnostim papirja. Če bi bilo drugače, namreč ne bi bilo mogoče zagotoviti polnega učinka te izjeme, zlasti ob upoštevanju izjeme iz člena 5(2)(b) Direktive 2001/29, ki se nanaša na „reprodukcije v katerem koli mediju“.

67 Iz tega je razvidno, da je treba iz področja uporabe člena 5(2)(a) Direktive 2001/29 izključiti kateri koli neanalogen medij, in sicer zlasti digitalne medije, ker mora podlaga, kot je poudarila generalna pravobranilka v točki 63 sklepnih predlogov, zato da je podobna papirju kot mediju za reproduciranje, biti sposobna nositi fizično predstavitev, ki jo lahko človeški čuti zaznajo.

68 Dalje, glede sredstva za reproduciranje na papir ali podoben medij je iz besedila člena 5(2)(a) Direktive 2001/29 razvidno, da se to ne nanaša le na fotografsko tehniko, temveč tudi na „kak drug način s podobnim učinkom“, in sicer katero koli drugi sredstvo, ki omogoča doseganje podobnega rezultata, kakršnega se doseže s fotografsko tehniko, torej z analogno upodobitvijo dela ali drugega predmeta sorodnih pravic.

69 Taka ugotovitev je potrjena tudi z obrazložitvijo predloga Komisije (COM(97) 628), na podlagi katerega je bila sprejeta Direktiva 2001/29, po tej obrazložitvi pa zadevna izjema ne temelji na uporabljeni tehniki, temveč na rezultatu, ki ga je treba doseči.

70 Če se ta rezultat zagotovi, ni pomembno število postopkov ali narava tehnike ali tehnik, uporabljenih med postopkom zadevnega reproduciranja, vendar le, če različni elementi ali različne neavtonomne faze tega posamičnega postopka učinkujejo ali potekajo pod nadzorom iste osebe in so vse namenjene reproduciranju dela ali drugega predmeta sorodnih pravic na papir ali podobni medij.

71 Tako razlago potrjujeta uvodni izjavi 2 in 5 Direktive 2001/29, glede na kateri je cilj Direktive 2001/29 oblikovanje splošnega in prožnega okvira na ravni Unije, ki bo omogočal razvoj informacijske družbe ter prilagoditev in dopolnitev trenutno veljavne zakonodaje o avtorski in sorodnih pravicah, da bo ustrezala tehnološkemu razvoju, zaradi katerega so se pojavile nove oblike izkoriščanja varovanih del (sodba z dne 24. novembra 2011 v zadevi Circul Globus Bucureşti, C-283/10, ZOdl., str. I-12031, točka 38).

72 Člen 5(2)(a) Direktive 2001/29 torej pod pogoji, navedenimi v točki 70 te sodbe, ne nasprotuje temu, da se v okviru postopka, navedenega v besedilu te določbe, uporabljajo različne naprave, tudi digitalne naprave.

73 Drugič, glede vprašanja, katero osebo je treba v okviru takega postopka s kombinacijo več naprav, od katerih so nekatere analogne, druge pa digitalne, šteti za dolžnika za plačilo pravičnega nadomestila, je treba najprej opozoriti na sodno prakso Sodišča, ki se sicer nanaša na izjemo privatnega razmnoževanja, jo je pa po analogiji mogoče prenesti na izjemo reproduciranja na papir ali podoben medij, pri čemer je treba spoštovati temeljno pravico do enakega obravnavanja iz člena 20 Listine.

74 Glede določitve osebe, ki jo je treba šteti za dolžnika za plačilo pravičnega nadomestila, je Sodišče razsodilo, da določbe Direktive 2001/29 vprašanja, kdo je ta dolžnik, ne urejajo izrecno, tako da imajo države članice glede tega široko polje proste presoje (glej v tem smislu sodbo z dne 16. junija 2011 v zadevi Stichting de Thuiskopie, C-462/09, ZOdl., str. I-5331, točka 23).

75 Ker je pojem „pravično nadomestilo“ avtonomen pojem prava Unije, je Sodišče pojasnilo, kot je bilo opozorjeno v točki 31 te sodbe, da je namen tega nadomestila avtorjem nadomestiti škodo, nastalo zaradi reproduciranja njihovih zaščitenih del brez njihovega dovoljenja, tako da je treba to nadomestilo šteti za protidajatev za škodo, ki je avtorjem nastala zaradi takega reproduciranja. Tako mora načeloma oseba, ki je povzročila tako škodo, to je oseba, ki je razmnoževala zaščiteno delo, ne da bi prej prosila za dovoljenje imetnika pravic, nadomestiti nastalo škodo s tem, da financira nadomestilo, ki bo izplačano temu imetniku (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Padawan, točki 44 in 45).

76 Vendar je Sodišče priznalo, da se lahko države članice glede na praktične težave, povezane s takim sistemom pravičnega nadomestila, vrnejo v faze pred samim razmnoževanjem in za financiranje pravičnega nadomestila uvedejo „pristojbino za privatno razmnoževanje“, ki se naloži tistim, ki razpolagajo z opremo, aparati in nosilci za reproduciranje in ki na tej podlagi pravno ali dejansko dajejo te predmete na razpolago osebam, ki razmnožujejo, ali zanje opravijo storitev reproduciranja, saj tak sistem zavezancem omogoča, da strošek pristojbine prevalijo na zasebne uporabnike in da torej ti nosijo breme pristojbine za privatno razmnoževanje (glej v tem smislu zgoraj navedeni sodbi Padawan, točki 46 in 49, ter Stichting de Thuiskopie, točki 27 in 28).

77 Če se ta sodna praksa smiselno uporabi za izjemo reproduciranja na papir ali podoben medij, mora načeloma oseba, ki je opravljala tako reproduciranje, financirati nadomestilo, ki se izplača imetnikom pravic. Vendar lahko države članice glede na praktične težave, s katerimi se srečujejo, po potrebi določijo pristojbino, ki jo morajo plačati osebe, ki razpolagajo z opremo, s katero se je opravilo navedeno razmnoževanje.

78 Če so zadevne reprodukcije izdelane po posamičnem postopku prek verige naprav, se lahko države članice tudi vrnejo v faze pred razmnoževanjem in po potrebi uvedejo sistem, v katerem pravično nadomestilo plačajo osebe, ki razpolagajo z napravo, ki sestavlja to verigo in ki neavtonomno prispeva

k temu postopku, saj imajo možnost stroške te pristojbine prevaliti na svoje stranke. Vendar skupni znesek pravičnega nadomestila, ki ga je treba kot protidajatev za škodo, nastalo imetnikom pravic, plačati na koncu takega posamičnega postopka, v bistvu ne sme biti različen od zneska, določenega za reproduciranje z eno samo napravo.

79 V teh okoliščinah je temeljna pravica vseh zadevnih oseb do enakega obravnavanja spoštovana.

80 Glede na zgoraj navedeno je treba na drugo in tretje vprašanje odgovoriti, da je treba besedno zvezo „reprodukcija na papirju ali podobnem mediju, ki se pridobi z uporabo katere koli fotografske tehnike ali na kak drug način s podobnim učinkom“ v smislu člena 5(2)(a) Direktive 2001/29 razlagati tako, da zajema reprodukcije, izdelane s tiskalnikom ali osebnim računalnikom, kadar sta ti napravi med seboj povezani. V tem primeru lahko države članice uvedejo sistem, po katerem pravično nadomestilo plačajo osebe, ki razpolagajo z napravo, ki neavtonomno prispeva k posamičnemu postopku reproduciranja dela ali drugega predmeta sorodnih pravic na določen medij, saj imajo te osebe možnost stroške te pristojbine prevaliti na svoje stranke, pri čemer pa skupni znesek pravičnega nadomestila, ki ga je treba kot protidajatev za škodo, nastalo avtorju, plačati na koncu takega posamičnega postopka, v bistvu ne sme biti različen od zneska, določenega za reproduciranje z eno samo napravo.

Stroški

81 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) razsodilo:

1. **V obdobju od 22. junija 2001, dne začetka veljavnosti Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi, do 22. decembra 2002, dne izteka roka za njen prenos, za dejanja uporabe del in drugih predmetov sorodnih pravic ne velja navedena direktiva.**

2. **V okviru izjeme ali omejitve, določene v členu 5(2) ali (3) Direktive 2001/29, morebitno dejanje, s katerim je imetnik pravic dovolil reproduciranje svojega dela ali drugega predmeta sorodnih pravic, nikakor ne vpliva na pravično nadomestilo, ne glede na to, ali je to nadomestilo v skladu z določbo te direktive, ki se uporabi, določeno kot obvezno ali fakultativno.**

3. **Možnost uporabe tehničnih ukrepov iz člena 6 Direktive 2001/29 ne more povzročiti tega, da ne bi bilo mogoče uveljavljati pogoja pravičnega nadomestila iz člena 5(2)(b) te direktive.**

4. **Besedno zvezo „reprodukcija na papirju ali podobnem mediju, ki se pridobi z uporabo katere koli fotografske tehnike ali na kak drug način s podobnim učinkom“ v smislu člena 5(2)(a) Direktive 2001/29 je treba razlagati tako, da zajema reprodukcije, izdelane s tiskalnikom ali osebnim računalnikom, kadar sta ti napravi med seboj povezani. V tem primeru lahko države članice uvedejo sistem, po katerem pravično nadomestilo plačajo osebe, ki razpolagajo z napravo, ki neavtonomno prispeva k posamičnemu postopku reproduciranja dela ali drugega predmeta sorodnih pravic na določen medij, saj imajo te osebe možnost stroške te pristojbine prevaliti na svoje stranke, pri čemer pa skupni znesek pravičnega nadomestila, ki ga je treba kot protidajatev za škodo, nastalo avtorju, plačati na koncu takega posamičnega postopka, v bistvu ne sme biti različen od zneska, določenega za reproduciranje z eno samo napravo.**

Podpisi